

ข่าวเหิมบันเทิงโฆษณา

เดือนมีนาคม ๒๕๖๘ ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๔๒๘

โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗

<http://www.thethaibar.or.th>

๑๕ มีนาคม
วันสิทธิผู้บริโภคสากล

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้
ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
วันอาทิตย์ ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มามอบประกาศนียบัตร แก่เนติบัณฑิตในวันนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

เนติบัณฑิตทุกคน ได้ผ่านการศึกษาอบรม ที่ต้องใช้ปัญญา หลักวิชา และความเพียรพยายามอย่างมาก เพื่อให้สามารถรับภาระหน้าที่ในทางกฎหมาย อันเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ในการธำรงรักษาความร่มเย็นเป็นสุขของบ้านเมือง. หวังว่าทุกคนจะภาคภูมิใจ แล้วตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคง ที่จะนำวิชาความรู้ สติปัญญา ความสามารถ และความยุติธรรมในจิตใจของตน มาใช้ปฏิบัติภาระหน้าที่ให้สมบูรณ์ที่สุด ด้วยความเพียรพยายามอยู่เสมอ อย่าได้ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาใด ๆ. แต่ละคนก็จะได้รับความสำเร็จ ทั้งในฐานะเนติบัณฑิต นักกฎหมาย และบุคลากรที่เป็นหลักของประเทศอย่างแท้จริง.

ขออำนวยการพรให้ทุกท่าน มีความสุขความเจริญในชีวิต และมีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานโดยทั่วกัน.

เหื่องจากปก

๑๕ มีนาคม วันสิทธิผู้บริโภคสากล

มณฑล อรรถนบลยุคล ^(๑)

สุนิดา เปาอินทร์ ^(๒)

แต่ละวันที่ผ่านไป ชีวิตของมนุษย์ทุกคนมีกิจกรรมที่ต้องทำมากมายในแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น รับประทานอาหาร นอนหลับพักผ่อน หรือกิจกรรมอื่น เช่น เดินทาง การทำงานหรือเรียนหนังสือ เล่นกีฬา ที่ฟิตเนส วังจ๊อกกิ้งที่สวนสาธารณะ ฟังดนตรี เดินเล่นที่ห้างสรรพสินค้า พักผ่อนที่สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ หรือ การดื่มด่ำกับในยามราตรี ฯลฯ จะทำอะไรได้น้อยเพียงไร ก็แล้วแต่ความชอบและรสนิยมของแต่ละคน

ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม มนุษย์ต้องกิน ต้องใช้อยู่เกือบตลอดเวลาเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือก็คือมีการอุปโภคบริโภคอยู่เกือบตลอดเวลา ตั้งแต่เรื่องพื้นฐาน เช่น การรับประทานอาหาร ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหารตามสั่ง ร้านฟาสต์ฟู้ดเจ้าใหญ่ ร้านโอมากาเสะที่ต้องจองคิวล่วงหน้าเป็นเดือน หรือบุฟเฟต์ในโรงแรมหรูห้าดาว ก็ต้องมีการอุปโภคบริโภคเกิดขึ้น ในทำนองเดียวกัน การเดินทาง ไม่ว่าจะใช้ขนส่งสาธารณะ เช่น รถโดยสารประจำทาง รถไฟฟ้า หรือใช้รถยนต์ส่วนตัว รวมไปถึงการเรียกรถผ่านแอปพลิเคชัน ก็ต้องมีการอุปโภคบริโภคเกิดขึ้นเช่นกัน

(๑) ผู้ช่วยเลขานุการอัยการสูงสุด และที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร, น.บ. (เชียงใหม่), นบท., น.ม. (ศรีปฐม), LL.M. (Bucerius)

(๒) นักสืบสอบสวนสอบสวนปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขานุการประจำคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร, นค.บ. (ธุรกิจบัณฑิต)

อ่านต่อหน้า ๔

สารบัญ

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

- อนุกรรมการประชาสัมพันธ์
- ประธานฝ่ายอำนวยการ**
- นายพีระพัฒน์ อิงทองพันธ์
- รองประธานฝ่ายอำนวยการ**
- รศ.ดร.ภูมิ นุศลศิลป์
- ฝ่ายอำนวยการ**
- นางสาวปิยาภรณ์ พิสุทธิภักย์
- นางศศธร เทพไตรรัตน์
- ดร.กนก จุลมนต์
- ดร.วิทยา นิตธรรม
- นายทีปกร โกลมพันธ์พร
- นายทรงพล สุวรรณพงศ์
- นายธนดล สุวัณณะฤทธิ์
- ดร.นพพล ชุกสัน
- ดร.ศศิธร อินโต
- ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิกธิ์จ่าง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

- นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์
- นายมนต์ชัย ชนิทรสีลา
- นายสกุลยุช หอพิบูลสุข
- นายอำนาจ เนตยสุภา
- นายมนตรี ยะรังษี
- นางสาวกิตตา พัทธนิสันติสุข
- ผศ.ดร.ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์
- นางสุจิตรา แสงสายัณห์
- อภิญญาสกุล
- ดร.สันติ ผิวทองคำ
- นายสิริสิทธิ์ อนันตสมบูรณ์
- นายมณฑล อรรถนบลยุคล
- นางสาวสุธารัตน์ ศรีวิพัฒน์
- ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง

ฝ่ายดำเนินการ

- กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ**
- นางสาวนาคสินี ยุติธรรมดำรง
- รองบรรณาธิการ**
- นายहितถพวงศ์ เทียมพันธ์วงศ์
- นายวันกั ชัยวัตรภักดี
- นายทีปกร โกลมพันธ์พร
- นายทรงพล สุวรรณพงศ์

หน้าปก

๑๕ มีนาคม วันสิทธิผู้บริโภคสากล

๒

พระบรมราโชวาท

๓

สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก

๔

บทความเนื่องจากปก "๑๕ มีนาคม วันสิทธิผู้บริโภคสากล"

๕

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

๖

เจาะฎีกาเด่น

๑๒

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

๑๖

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

๑๘

บทความ "ผลและแนวทางการปฏิบัติของเจ้าพนักงานจราจร และพนักงานสอบสวนตามคำพิพากษาศาลปกครองกลางคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๕๕/๒๕๖๓"

๒๐

๒๒

มุมข่าว

๒๓

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๒๔

บรรณาธิการแถลง

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา เป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

การอุปโภคบริโภคเหล่านั้นหมุนวนจนเกิดเป็นห่วงโซ่ที่
ทั้งขับเคลื่อนสังคมมนุษย์ในขณะเดียวกันก็ยึดโยงพันผูก
มนุษย์เข้าด้วยกันเป็นสังคมเพราะไม่มีใครสามารถมีชีวิต
อยู่รอดได้โดยลำพังคนเดียว สาเหตุหนึ่งก็เพราะมนุษย์
ไม่มีทรัพยากรมากพอที่จะผลิตทุกอย่างด้วยตนเองได้
ในบริบททางเศรษฐกิจจึงเกิดการซื้อขาย การจ้างงาน
และกิจกรรมอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย แม้แต่ในขณะ
ที่ท่านผู้อ่านอ่านบทความนี้อยู่ ท่านก็ต้องอ่านจาก
เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือ
แท็บเล็ต หรือ คอมพิวเตอร์ ซึ่งก็ต้องมาจากการซื้อหรือ
เช่าหรือยืมจากบุคคลอื่นมา อุปกรณ์ไฟฟ้าเหล่านี้ต้องใช้
พลังงานไฟฟ้าซึ่งการไฟฟ้าอันเป็นหน่วยงานของรัฐ
เป็นผู้รับผิดชอบ รวมไปถึงค่าบริการอินเทอร์เน็ตไม่ว่า
อินเทอร์เน็ตวายฟายที่บ้านหรือที่ทำงาน หรือ 4G ที่ต่อกับ
มือถือก็ตาม นี่ก็คือการบริโภคที่ท่านผู้อ่านใช้ในการ
อ่านบทความนี้อยู่ (หากท่านเปิดเครื่องปรับอากาศซึ่งต้อง
ใช้ไฟฟ้า หรือนั่งอ่านที่ร้านกาแฟโดยซื้อเครื่องดื่มมานั่งดื่ม
พร้อมกันด้วย นั่นก็คือการบริโภคเช่นกัน)

เมื่อการอุปโภคบริโภคเกิดขึ้นตลอดเวลาเช่นนี้
จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่เราทุกคนจะเป็นผู้บริโภคกัน
ในหลาย ๆ โอกาส (หรืออาจเกือบเรียกได้ว่าตลอดเวลา)
เมื่อการบริโภคเกิดขึ้นจำนวนมากเช่นนี้ ประกอบกับสังคม
และวิทยาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีพัฒนาไปตามลำดับ
จึงเป็นธรรมดาที่ต้องมีการคุ้มครองผู้บริโภค กล่าวในทาง
กฎหมายก็เช่น การตรากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง
ผู้บริโภค ซึ่งในประเทศไทยก็เช่น พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติวิธี
พิจารณาดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี
การตั้งองค์การต่าง ๆ ขึ้นเพื่อทำหน้าที่คุ้มครองผู้
บริโภค ซึ่งในประเทศไทยคือ สำนักงานคณะกรรมการ
คุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ
นอกจากนี้ก็มีมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ซึ่งเป็นภาคเอกชนด้วย
ทั้งนี้เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค เพื่อมิให้
ถูกผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบ

สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภคโดยหลักมีสี่ประการ
ประกอบไปด้วย the rights to safety (สิทธิในความปลอดภัย),
to information (สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร),
to choice (สิทธิที่จะเลือก), และ to being heard (สิทธิที่จะ
ได้รับการรับฟัง) ซึ่งสิทธิทั้งสี่ประการนี้เกิดขึ้นจาก
ว่า [อดีตประธานาธิบดี John F. Kennedy ได้
กล่าวต่อสภาองเกรส เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๒๖ (ค.ศ. ๑๙๘๓)] **วันที่ ๑๕ มีนาคมของทุกปี**
จึงได้รับการยอมรับนับถือเป็นวันสิทธิผู้บริโภคสากล

(World Consumer Rights Day) ซึ่งในแต่ละปีจะมี
ธีมของงานที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗
คือ "Fair and Responsible AI for Consumers"
มุ่งเน้นเกี่ยวกับผลกระทบของ AI ต่อความปลอดภัย
ความเป็นส่วนตัว และข้อมูลที่คลาดเคลื่อนของผู้บริโภค
สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ นี้คือ "A Just Transition to
Sustainable Lifestyles" มุ่งเน้นทำให้ผู้บริโภคสามารถ
เข้าถึงทางเลือกที่ยั่งยืนและดีต่อสุขภาพได้ง่ายขึ้นและ
ในราคาที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่
ความยั่งยืนจะไม่กระทบต่อสิทธิและความต้องการขั้น
พื้นฐานของประชาชน

สำหรับในประเทศไทย วันคุ้มครองผู้บริโภค
ถูกกำหนดให้เป็นวันที่ ๓๐ เมษายน ของทุกปี โดย
สคบ. เป็นหน่วยงานหลักจัดโครงการวันคุ้มครอง
ผู้บริโภคขึ้นเพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ
ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินปฏิบัติคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ. ๒๕๒๒ ขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒ ทั้งนี้
เพื่อสร้างความตระหนักด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย
วิธีการรณรงค์ผ่านกิจกรรมวันคุ้มครองผู้บริโภคไทย
ให้ทุกภาคส่วนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคหันมาให้ความ
สนใจและรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการคุ้มครอง
ผู้บริโภค

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ มาตรา ๔ ได้
บัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคไว้ ๕ ประการ
ได้แก่

๑. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนา
คุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือ
บริการ
๒. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
๓. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า
หรือบริการ
๔. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
๕. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความ
เสียหาย

สำหรับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในบริบท
ทางกฎหมาย มีหลายองค์การที่ให้ความคุ้มครอง
เช่น สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่ง
เนติบัณฑิตยสภา และสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วย
เหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด
 เป็นต้น

ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่ห่างเหิน

การพิจารณาสัญญาอนุญาตให้เอกชนใช้ประโยชน์
จากทรัพย์สินของหน่วยงานทางปกครอง^(๒)

มนตรี ยะรังสี^(๑)

ข้อเท็จจริง

เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โรงเรียน ส. โดยผู้อำนวยการโรงเรียนคนก่อน (ผู้ให้สัญญา) ได้ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ร้านค้าสวัสดิการและจุดจำหน่ายน้ำปั่นผลไม้ น้ำหวานโรงเรียน (สัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่) กับนาย บ. (ผู้รับสัญญา) โดยมีข้อตกลงให้ผู้รับสัญญาเข้าใช้พื้นที่ของโรงเรียน ส. เพื่อประกอบกิจการร้านค้าสวัสดิการ ๑ ร้าน ชุมชนขายน้ำ จำนวน ๒ ชุม แต่เพียงผู้เดียวนับตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ รวมเวลา ๒๐ ปี ผู้รับสัญญาตกลงจ่ายเงินสดและให้ประโยชน์แก่ผู้ให้สัญญาเพื่อเป็นค่าเช่าพื้นที่โดยตกลงให้ผู้ให้สัญญาเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์จากรถยนต์ มูลค่ารวมเป็นเงิน ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ให้สัญญาได้รับมอบรถยนต์และครอบครองรถยนต์แล้วตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้รับสัญญาตกลงประกอบกิจการร้านค้าสวัสดิการเพื่อขายสินค้าอุปโภคบริโภคแต่เพียงผู้เดียวโดยผู้ให้สัญญาไม่สามารถบอกเลิกสัญญาได้เว้นแต่ผู้รับสัญญาทำผิดเงื่อนไขร้ายแรง และในวันทำสัญญาผู้รับสัญญาได้ทำหนังสือบริจาครถยนต์ตามที่ระบุเป็นค่าเช่าพื้นที่ตามสัญญาให้แก่ผู้ให้สัญญา ต่อมาผู้ให้สัญญาส่งมอบพื้นที่เช่าให้ผู้รับสัญญาเรียบร้อยแล้วโดยมิได้จดทะเบียนการเช่าตามสัญญา ณ สำนักงานที่ดิน และผู้รับสัญญาเข้าประกอบกิจการฯ ตามสัญญา หลังจากนั้น ในปี ๒๕๖๗ สภานักเรียนโรงเรียน ส. ได้สำรวจผลกระทบจากการทำสัญญาในลักษณะให้ผู้รับสัญญาได้รับสิทธิผูกขาดเกี่ยวกับร้านอาหารและร้านค้าในโรงเรียน ส. ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบหลายประการโรงเรียน ส. โดยผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบันจึงขอหารือต่อสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อหารือ

๑. โรงเรียน ส. สามารถปรับแก้เรื่องระยะเวลาตามสัญญาให้สั้นลงได้หรือไม่หรือปรับแก้ข้อสัญญาข้อใดให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนได้หรือไม่ เพียงใด

๒. เนื่องจากการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่เป็นการทำสัญญาในลักษณะให้สิทธิผูกขาดเป็นเวลานานถึง ๒๐ ปีโดยผู้อำนวยการโรงเรียนคนก่อนต่อมาเมื่อพบว่าไม่เป็นธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบันมีอำนาจที่จะปรับเปลี่ยนข้อสัญญาใดได้หรือไม่ โดยที่ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีตามสัญญาในภายหลัง

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าสัญญาดังกล่าวมีลักษณะเป็นการที่โรงเรียน ส. ตกลงยินยอมให้ผู้รับสัญญาซึ่งเป็นเอกชนเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ในโรงเรียน ส. เพื่อจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม มีกำหนดเวลา ๒๐ ปี โดยผู้รับสัญญาตกลงโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์และให้ทรัพย์สินตามที่ระบุในสัญญาเป็นค่าตอบแทนจึงเข้าลักษณะเป็นสัญญาเช่าทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๗ โดยโรงเรียน ส. มีฐานะเป็นผู้ให้เช่า และผู้รับสัญญาเป็นผู้เช่า ซึ่งสัญญาดังกล่าวเป็นเพียงการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในโรงเรียนเท่านั้น มิใช่เป็นการจัดทำบริการสาธารณะจึงไม่เข้าลักษณะของสัญญาทางปกครอง และโดยที่ผู้รับสัญญาเข้าทำสัญญาในฐานะผู้เช่าเพื่อการค้า จึงไม่อยู่ในความหมายของ "ผู้บริโภค" และ "ผู้ประกอบการค้าหรือวิชาชีพ" อีกทั้งสัญญาดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็น "สัญญาสำเร็จรูป" ตามบทนิยามในพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ดังนั้น แม้สัญญาดังกล่าวมีเงื่อนไขสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

(๑) อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด

(๒) ส่วนข้อหารือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขที่ ก.๑๙/๒๕๖๗

ก็ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติดังกล่าว
สัญญาดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ผู้รับสัญญาก่อสร้าง
สิ่งปลูกสร้างบนที่ดินแล้วยกกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างนั้น
ให้แก่ผู้ให้เช่าเพื่อให้ผู้เช่าได้รับสิทธิเช่าเป็นเวลายาวนาน
และการที่ผู้รับสัญญาตกลงจะโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์
ให้แก่โรงเรียน ส. ก็เป็นเพียงคำตอบแบบรูปแบบหนึ่งที่
ผู้เช่าตกลงจะจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่าเท่านั้น จึงไม่ใช่สัญญาเช่า
ต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าการเช่าธรรมดาแต่อย่างใด
หากแต่อยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ มาตรา ๕๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า "เช่าสิ่งหามิตรพยาน
นั้นถ้าเช่ามีกำหนดกว่าสามปีขึ้นไปหากมิได้ทำเป็น
หนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ท่านว่า
การเช่านั้นจะฟ้องร้องให้บังคับคดีได้เพียงสามปี"
เมื่อสัญญาดังกล่าวไม่ปรากฏว่า มีการจดทะเบียน
การเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงมีผลใช้บังคับได้เพียง
สามปี ตามนัยบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เมื่อครบกำหนด
เวลาสามปีดังกล่าวแล้วผู้รับสัญญาในฐานะผู้เช่ายังคง
ครองทรัพย์สินที่เช่าอยู่และโรงเรียน ส. ในฐานะผู้ให้เช่า
ไม่กักท้วงจึงถือว่าได้ทำสัญญาเช่าใหม่ต่อไปโดยไม่มี
กำหนดเวลาตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๕๓๐ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจึงย่อมบอกเลิก
สัญญาเช่าได้โดยบอกกล่าวล่วงหน้าตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖๖ โดยที่ผู้รับสัญญา
ได้โอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ให้แก่โรงเรียน ส. ในลักษณะเป็น
คำตอบแทนล่วงหน้าสำหรับการเช่าในระยะเวลา ๒๐ ปี
ดังนั้น หากโรงเรียน ส. จะบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนครบ
กำหนดเวลาดังกล่าวก็อาจถูกผู้รับสัญญาเรียกร้องให้
คืนรถยนต์ดังกล่าวหรือชดเชยเงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ
ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑
ประกอบมาตรา ๓๖๘ ได้ ส่วนประเด็นเรื่องการปรับแก้
ระยะเวลาตามสัญญาหรือเงื่อนไขสัญญาตามข้อหาข้อนี้
โรงเรียน ส. อาจนำหลักการทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้น
มาเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาเจรจากับคู่สัญญา
เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมและรักษาประโยชน์ของ
ทางราชการต่อไป ทั้งนี้ โรงเรียน ส. ควรตรวจสอบ
ขอบอำนาจของผู้อำนวยการโรงเรียน ส. ตามระเบียบ
และประกาศที่เกี่ยวข้องในการที่จะดำเนินการต่อไปด้วย

หมายเหตุ

กรณีตามข้อหาข้อนี้มีประเด็นต้องพิจารณาว่า
สัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ เป็นสัญญาประเภทใด และ
มีผลบังคับได้ตามกฎหมายหรือไม่ เพียงใด

เมื่อพิจารณาข้อตกลงตามสัญญาอนุญาตให้ใช้
พื้นที่ฯ ดังกล่าวแล้วปรากฏว่าโรงเรียน ส. ผู้ให้สัญญา
ตกลงยินยอมให้นาย บ. ผู้รับสัญญา ซึ่งเป็นเอกชนเข้าใช้
พื้นที่ของโรงเรียนเพื่อประกอบกิจการร้านค้าสวัสดิการ
และจำหน่ายน้ำแต่เพียงผู้เดียวนับตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม
๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๗๗ รวมเวลา ๒๐ ปี
โดยสัญญาข้อ ๒ กำหนดว่าผู้รับสัญญาตกลงจ่ายเงินสด
และให้ประโยชน์แก่ผู้ให้สัญญาเพื่อเป็นค่าเช่าพื้นที่ และ
ผู้รับสัญญาตกลงโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์และให้ประโยชน์
ต่าง ๆ เป็นคำตอบแทนการใช้พื้นที่^(๓) สัญญาดังกล่าว
จึงมีลักษณะเป็นสัญญาเช่าทรัพย์สิน ตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๗^(๔) โรงเรียน ส.
ผู้ให้สัญญาจึงมีฐานะเป็นผู้ให้เช่า และนาย บ. ผู้รับสัญญา
มีฐานะเป็นผู้เช่า

ข้อหาข้อนี้มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่าสัญญา
อนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ เป็นสัญญาทางปกครอง หรือไม่ และ
เป็นสัญญาที่มีข้อสัญญาไม่เป็นธรรม หรือไม่

แม้ข้อตกลงตามสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ ซึ่ง
โรงเรียน ส. ผู้ให้สัญญาทำกับ นาย บ. ผู้รับสัญญา
เป็นการให้สิทธิผู้รับสัญญาประกอบกิจการร้านค้า
สวัสดิการเพื่อขายสินค้าอุปโภคบริโภคฯ แต่เพียง
ผู้เดียว โดยผู้รับสัญญาตกลงบริจาครถยนต์ผู้เป็นการ
ตอบแทนการได้เช่าพื้นที่เพื่อประกอบกิจการดังกล่าว
และผู้ให้สัญญาไม่สามารถบอกเลิกสัญญาได้เว้นแต่
ผู้รับสัญญาทำผิดเงื่อนไขร้ายแรง แต่เมื่อลักษณะของ
สัญญาดังกล่าวเป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองยอมให้
เอกชนเข้าใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของทางราชการ
เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เด็กนักเรียนในการซื้ออาหาร
รับประทานหรือสินค้าต่าง ๆ ระหว่างศึกษาในสถานศึกษา
ซึ่งมิใช่วัตถุประสงค์หลักในการจัดบริการสาธารณะด้าน
การศึกษา ข้อตกลงตามสัญญาดังกล่าวเป็นเพียงการ

(๓) สัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ

ข้อ ๒ ผู้รับสัญญาตกลงจ่ายเงินสดแก่ผู้ให้สัญญาเพื่อเป็นค่าเช่าพื้นที่ดังกล่าวตามข้อ ๑ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ผู้รับสัญญาตกลงให้ผู้ให้สัญญาเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์จากรถยนต์ดีเซล...ตลอดระยะเวลาเช่าซื้อรถยนต์...รวมมูลค่าเป็นเงิน ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านหกแสน
บาทถ้วน) ผู้ให้สัญญาได้รับการส่งมอบและการครอบครองแล้วตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๑.๒ ผู้รับสัญญาตกลงโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ตามข้อ ๑.๑ ให้แก่ผู้ให้สัญญา เมื่อผู้รับสัญญาได้ชำระเงินค่าเช่าซื้อรถยนต์ดังกล่าวแล้วเสร็จซึ่งจะต้องทำให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

๑.๓ ผู้รับสัญญาตกลงรับชำระภาษีรถยนต์และประกันภัยขึ้นหนึ่งให้กับผู้ให้สัญญาเป็นเวลา ๑ ปี

ข้อ ๑๐ ผู้รับสัญญาตกลงให้คูปองน้ำขึ้นผลให้แก่ผู้ให้สัญญาปีละ ๒๐๐ ใบ มูลค่า ๒,๐๐๐ บาท

ข้อ ๑๑ ผู้รับสัญญาตกลงบริจาคขยะให้แก่โรงเรียนจำนวน ๒๐ ใบ และทดแทนใบที่ชำรุดในปีต่อ ๆ ไป (ใบที่ผู้รับสัญญาบริจาค)

(๔) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๓๗ อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลา
อันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น

อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในโรงเรียน ส. เท่านั้น มิใช่การจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษา จึงไม่ป็นสัญญาทางปกครอง^(๔) ประกอบกับโรงเรียน ส. เป็นผู้ให้เช่าพื้นที่และไม่ได้มีอาชีพให้เช่า จึงมิใช่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพตามคำจำกัดความของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๓ และนาย บ. ผู้รับสัญญาเช่าทำสัญญาในฐานะผู้เช่าเพื่อการค้า นอกจากนั้น สัญญาดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นสัญญาสำเร็จรูป ตามบทนิยามในพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓^(๕) สัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่จึงมิใช่สัญญาที่ไม่เป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐

ดังนั้น แม้ค่าเช่าพื้นที่ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ จะเป็นรถยนต์ตู้และทรัพย์สินต่าง ๆ ตามที่ระบุในสัญญาข้อ ๒ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ไม่ใช่เงิน แต่เมื่อกฎหมายมิได้กำหนดความหมายของค่าเช่าไว้โดยมาตรา ๕๓๗ กำหนดเพียงว่าค่าเช่าเป็นค่าตอบแทนที่ผู้เช่าตกลงจะชำระให้แก่ผู้ให้เช่าในการได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันจำกัด ค่าเช่าจึงอาจเป็นเงินหรือสิ่งอื่นใดซึ่งอาจเป็นประโยชน์

ในลักษณะทรัพย์สินหรือไม่ก็ได้ เช่น การเช่าพื้นที่ที่มีการชำระค่าเช่าเป็นข้าวเปลือกหรือข้าวสาร การที่ผู้เช่าแบ่งดินุกที่ผลิตได้ในที่ดินที่เช่าให้แก่ผู้ให้เช่า เป็นต้น ซึ่งในประเด็นนี้ ศาลฎีกาได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว^(๖) ประกอบกับสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ มิได้กำหนดให้ผู้รับสัญญาก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินแล้วกรรมสิทธิ์สิ่งปลูกสร้างนั้นให้แก่ผู้ให้เช่าเพื่อให้ผู้เช่าได้รับสิทธิการเช่าเป็นเวลา ยาวนานอันจะมีผลให้สัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาเช่าต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา^(๗) การที่นาย บ. โอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์และทรัพย์สินต่าง ๆ เป็นค่าเช่าพื้นที่ให้แก่โรงเรียน ส. จึงเป็นการชำระค่าตอบแทนรูปแบบหนึ่ง^(๘) ในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เช่าตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา สัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ ดังกล่าวจึงเป็นเพียงสัญญาเช่าทรัพย์สินธรรมดาซึ่งมิใช่สัญญาเช่าต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาตามแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกา

กรณี โรงเรียน ส. โดยผู้อำนวยการคนก่อนทำสัญญาอนุญาตให้นาย บ. เช่าพื้นที่ซึ่งเป็นที่ดินราชพัสดุของโรงเรียนประกอบกิจการฯ ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ เป็นเวลา ๒๐ ปี โดยมีได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมาย

(๔) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๒๐/๒๕๔๖

สัญญาซื้อขายตกลงให้ผู้ฟ้องคดีทั้งแปดได้ประโยชน์ในการจำหน่ายอาหารและเครื่องใช้ในโรงเรียนเขตอุดม และผู้ฟ้องคดีทั้งแปดจะบริการรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน ๗ คน ยี่ห้อโตโยต้าเป็นการตอบแทนในการได้จำหน่าย การบอกเลิกสัญญาสามารถกระทำได้เมื่อครบกำหนดตามสัญญาหรือผู้จำหน่ายเท่านั้นเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาได้ ลักษณะของสัญญาเป็นการที่หน่วยงานทางปกครองยอมให้อีกฝ่ายเข้าใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของทางราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เด็กนักเรียนในการซื้ออาหารรับประทานระหว่างศึกษาในสถานศึกษาซึ่งมิใช่วัตถุประสงค์หลักในการจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา แม้ในสัญญาข้อ ๑ และข้อ ๓ กำหนดให้ผู้จำหน่ายต้องดำเนินการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมผู้นำอาหารเข้ามาจำหน่ายในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๘ และปฏิบัติตามแบบปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายอาหารและเครื่องใช้ในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๕ ตลอดจนระเบียบของโรงเรียนเขตอุดมว่าด้วยการจำหน่ายอาหารและเครื่องใช้ในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ และในสัญญาข้อ ๑ กำหนดให้ผู้จำหน่ายต้องจำหน่ายราคาเหมาะสมตามที่คณะกรรมการของโรงเรียนกำหนด ก็เป็นเพียงเงื่อนไขข้อตกลงระหว่างคู่สัญญาภายใต้หลักเสรีภาพในการทำสัญญา ความเสมอภาคและความสมัครใจของคู่สัญญา ซึ่งเป็นลักษณะของสัญญาทางแพ่ง มิใช่เอกลักษณ์ของรัฐที่กำหนดขึ้นเพื่อให้วัตถุประสงค์การบริการสาธารณะด้านการศึกษาบรรลุผล ทั้งสัญญามีได้มีลักษณะเป็นสัญญาประเภทต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อพิพาทดังกล่าวจึงมิใช่ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๖) พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ.๒๕๔๐

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อสัญญา” หมายความว่า ข้อตกลง ความตกลง และความยินยอมรวมทั้งประกาศ และคำแจ้งความเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้เช่าทำสัญญาในฐานะผู้ซื้อ ผู้เช่า ผู้เช่าซื้อ ผู้กู้ ผู้เอาประกันภัย หรือผู้เช่าทำสัญญาอื่นใดเพื่อใช้ได้นั้น ซึ่งทรัพย์สิน บริการ หรือประโยชน์อื่นใดโดย

มีค่าตอบแทน ทั้งนี้ การเช่าทำสัญญานั้นต้องเป็นไปโดยมิใช่เพื่อการค้า ทรัพย์สิน บริการ หรือประโยชน์อื่นใดนั้น และให้หมายความรวมถึงผู้เช่าทำสัญญาในฐานะผู้เช่าที่ประกันของบุคคลดังกล่าวซึ่งมิได้กระทำเพื่อการค้าด้วย

“ผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพ” หมายความว่า ผู้เช่าทำสัญญาในฐานะผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้ให้เช่าผู้รับประกัน หรือผู้เช่าทำสัญญาอื่นใดเพื่อจัดให้ซึ่งทรัพย์สินบริการ หรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ การเช่าทำสัญญานั้นต้องเป็นไปเพื่อการค้า ทรัพย์สิน บริการหรือประโยชน์อื่นใดนั้นเป็นทางค้าปกติของตน

“สัญญาสำเร็จรูป” หมายความว่า สัญญาที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีการกำหนดข้อสัญญาที่เป็นสาระสำคัญไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด ซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำมาใช้ในการประกอบกิจการของตน

(๗) สัญญาเช่าต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะเช่าทรัพย์สินไม่มีบันทึกบัญญัติเกี่ยวกับสัญญาเช่าต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาไว้ แต่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สินเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างคู่กรณีไว้หลายกรณีโดยศาลฎีกาวินิจฉัยว่าค่าเช่าที่ถือเป็นค่าตอบแทนพิเศษนอกเหนือจากค่าเช่าอันทำให้สัญญาเช่านั้นเป็นสัญญาเช่าต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา เช่น การปลูกสร้างอาคาร โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างลงบนที่ดินแล้วกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ให้เช่า หรือการออกเงินช่วยค่าก่อสร้างทรัพย์สินที่เช่า เป็นต้น ซึ่งมีตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๓๙/๒๕๑๑

จำเลยคนดินในที่ดินของ ส. ที่เป็นที่ของและที่บ่อแล้วปลูกเรือนอยู่อาศัย เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นเงิน ๓๓๗,๐๐๐ บาท เฉพาะค่าถมดินเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาทเศษ โดยมีข้อตกลงด้วยจาก ส. ว่าจะให้จำเลยเช่าอยู่ตลอดชีวิต ตามข้อตกลงและพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นสัญญาเช่าต่างตอบแทน เมื่อจำเลยได้ปฏิบัติตามข้อตกลงแล้ว ย่อมผูกพันใจในฐานะผู้จัดการมรดกของ ส. ให้ต้องปัดทะเบียนการเช่าให้แก่จำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๙๔/๒๕๔๔

สัญญาเช่าที่ดินที่กำหนดให้ผู้เช่าสร้างลานจอดรถยนต์ แล้วมอบให้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่านั้น เป็นสัญญาเช่าต่างตอบแทนยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา

(๘) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๒/๒๕๐๔

เจตนารมณ์เป็นส่วนใหญ่ของค่าเช่า ฉะนั้น ข้อตกลงระหว่างเจ้าของที่ดินกับจำเลยซึ่งเป็นสัญญาเช่าธรรมดา เมื่อไม่ได้จดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่การเช่านี้จึงใช้ได้เพียง ๓ ปี เมื่อครบ ๓ ปีแล้วได้บอกเลิกการเช่าแล้ว โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของห้องพิพาทย่อมฟ้องขับไล่จำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๖๒/๒๕๔๔

จำเลยทั้งสองรับว่าได้เช่าที่ดินจากโจทก์จึงไม่มีอำนาจต่อผู้ว่าโจทก์ไม่มีอำนาจให้เช่าและการเช่าแม้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือแต่โจทก์ได้บอกเลิกการเช่าแล้วจึงฟ้องขับไล่จำเลยทั้งสองและค่าเสียหายได้เพราะมิใช่กรณีฟ้องให้ชำระหนี้ตามสัญญาเช่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เสียเงินค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงซ่อมแซมที่พักพิวกที่เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพย์สินที่เช่าส่วนเงินเป็นเงินส่วนหนึ่งของค่าเช่า หากให้ถือเป็นสัญญาเช่าต่างตอบแทนยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาไม่

แพ่งและพาณิชย์ สัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ ดังกล่าว จึงมีผลใช้บังคับได้เพียงสามปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๘^(๙) เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าระยะเวลาการเช่าตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิฯ ล่วงเลยระยะเวลายสามปีนับแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แล้วคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาโดยนาย บ. ผู้เช่ายังคงครอบครองพื้นที่เช่าและใช้ประโยชน์ในพื้นที่เช่าดังกล่าวตลอดมาและโรงเรียน ส. ผู้ให้เช่ารู้ความนั้นแล้วไม่กักท้วงแต่ยังคงปฏิบัติตามสัญญา รวมทั้งมิได้โต้แย้งการที่ผู้เช่ายังคงครอบครองพื้นที่เช่า นั้นแต่อย่างใด จึงถือว่าโรงเรียน ส. ผู้ให้เช่ากับนาย บ. ผู้เช่าได้ตกลงทำสัญญาเช่าพื้นที่กันใหม่ต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๗๐^(๑๐) ซึ่งศาลฎีกาเคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๒/๒๕๕๒^(๑๑) คู่สัญญาแต่ละฝ่ายย่อมบอกเลิกสัญญาเช่าได้โดยบอกกล่าวล่วงหน้าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖๖^(๑๒) นอกจากนั้นเมื่อข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือเป็นกรณีที่มีการเช่าตามสัญญาเช่าเดิมมีกำหนดเวลามาก่อนแล้ว ต่อมาเปลี่ยนเป็นสัญญาเช่าใหม่ที่ไม่มีการกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๗๐ คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจึงจะบอกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ โดยบอกกล่าวก่อนตามมาตรา ๕๖๖ กล่าวคือบอกกล่าวเมื่อสุดระยะเวลาอันเป็นกำหนดชำระค่าเช่าทุกระยะ แต่ไม่ต้องบอกกล่าวให้อีกฝ่ายรู้ตัวก่อนชั่วคราวกำหนดเวลาชำระค่าเช่าระยะหนึ่งเป็นอย่างน้อย และไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้ากว่าสองเดือน^(๑๓)

การบอกกล่าวก็เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ตัวและเตรียมตัวล่วงหน้าว่าสัญญาเช่าจะสิ้นสุดลงแล้ว เมื่อครบกำหนดที่กฎหมายให้บอกกล่าวล่วงหน้าแล้ว ผู้เช่าก็ต้องออกจากทรัพย์สินที่เช่า และ...ที่ว่า "ไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวล่วงหน้ากว่าสองเดือน" ตามมาตรา ๕๖๖ นั้น หมายถึง การเช่าที่มีกำหนดชำระค่าเช่าทุก ๆ สองเดือนขึ้นไป เช่น ชำระค่าเช่าทุก ๆ สามเดือน หรือทุก ๆ ปี เป็นต้น และถ้าหากเป็นการเช่าไม่มีกำหนดเวลา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะบอกกล่าวล่วงหน้าก็บอกได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้ามากกว่าสองเดือน คือบอกกล่าวล่วงหน้าเพียงสองเดือนก็ใช้ได้^(๑๔)

อย่างไรก็ตาม หากโรงเรียน ส. ผู้ให้เช่าจะบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าวก็อาจถูกนาย บ. ผู้เช่าเรียกร้องให้คืนรถยนต์หรือขอให้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑^(๑๕) ประกอบมาตรา ๓๖๘^(๑๖) ได้ กล่าวคือเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ารถยนต์อันเป็นทรัพย์สินที่ผู้เช่าได้ส่งมอบและโอนให้แก่ผู้ให้เช่าตามสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ เป็นค่าเช่าสำหรับการได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่เช่ากรณีจึงมีการงานที่ใดกระทำแก่กันตามสัญญาแล้ว ดังนั้นหากโรงเรียน ส. บอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ฯ โดยสภาพย่อมไม่สามารถคืนรถยนต์ให้แก่ นาย บ. ได้ การกลับคืนสู่ฐานะเดิมภายหลังบอกเลิกสัญญาจึงทำได้โดยการใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น

(๙) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๓๘ เช่าสิ่งสำหรับทรัพย์นั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อฝ่ายที่ควรรับผิดชอบเป็นสำคัญ ท่านว่าเช่าเพียงสองปีนับแต่บัดนี้ หรือกำหนดตลอดอายุของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าไว้ หากมิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ท่านว่าการเช่านั้นจะฟ้องร้องให้บังคับคดีได้แต่เพียงสามปี

(๑๐) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๗๐ ในเมื่อสิ้นกำหนดเวลาเช่าซึ่งได้ตกลงกันไว้แล้ว ถ้าผู้เช่ายังคงครอบครองทรัพย์สินอยู่ และผู้ให้เช่ารู้ความนั้นแล้วไม่กักท้วงไว้ ท่านให้ถือว่าคู่สัญญาเป็นอันได้ทำสัญญาใหม่ต่อไปไม่มีกำหนดเวลา

(๑๑) คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๒/๒๕๕๒

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยทำหนังสือสัญญาเช่าที่ดินจากโจทก์เป็นเวลา ๒๐ ปี นับแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๒ แต่ได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงฟ้องร้องให้บังคับคดีได้เพียง ๓ ปี คือวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ เท่านั้น แต่หลังจากครบกำหนดดังกล่าวแล้ว จำเลยยังคงเช่าที่ดินจากโจทก์ต่อไปอีกโดยโจทก์มิได้กักท้วง จึงต้องถือว่าเป็นการเช่าต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลาตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๗๐ ซึ่งโจทก์จะบอกเลิกสัญญาเช่าเสียเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนตามวิธีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๖๖ เมื่อปรากฏว่าโจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าและให้จำเลยออกจากที่ดินจากที่ดินจากโจทก์ใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ จำเลยได้รับเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๔ ตามใบตอบรับไปรษณีย์ การบอกเลิกสัญญาเช่าของโจทก์จึงมีผลตามกฎหมายแล้ว จำเลยต้องออกจากที่ดินจากที่ดินจากโจทก์ หากโจทก์ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าไป

(๑๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๖๖ ถ้ากำหนดเวลาเช่าไม่ปรากฏในเวลาที่ตกลงกันหรือไม่พึงสันนิษฐานได้ไซ้ ท่านว่าคู่สัญญาฝ่ายใดจะบอกเลิกสัญญาเช่าในขณะเมื่อสุดระยะเวลาอันเป็นกำหนดชำระค่าเช่าเข้าก็ได้อีกระยะไม่ต้องบอกกล่าวแก่อีกฝ่ายหนึ่งให้รู้ตัวก่อนชั่วคราวกำหนดเวลาชำระค่าเช่าระยะหนึ่งเป็นอย่างน้อย แต่ไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวล่วงหน้ากว่าสองเดือน

(๑๓) คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓๐/๒๕๓๓

มาตราโจทก์เช่าที่ดินจาก ก. แล้วจำเลยได้ทำสัญญาเช่าช่วงไปจากโจทก์โดยได้รับอนุญาตจาก ก. มีกำหนด ๓ ปี เมื่อครบกำหนดสัญญาเช่าแล้วจำเลยยังคงอยู่ในที่ดินและเสียค่าเช่าให้โจทก์ตามสัญญาเดิม แต่ได้ทำสัญญาเช่าช่วงกับใหม่ และมารดาโจทก์ได้โอนการเช่าให้โจทก์พร้อมด้วยความยินยอมของ ก. ต่อมาโจทก์ต้องการอยู่ในที่ดินนี้เอง จึงให้ ก. ส่งจำเลยออกจากที่ดินก่อน ๒ เดือน และจำเลยค้างชำระค่าเช่าแก่โจทก์ โจทก์ตัดสินตามศาลล่างให้ขับไล่จำเลย กับให้เสียค่าเช่าจนกว่าจะออกไป

(๑๔) คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐๐/๒๕๑๔

การเช่าซึ่งมีกำหนดชำระค่าเช่าเป็นรายปีนั้น การบอกเลิกการเช่าไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวล่วงหน้ากว่าสองเดือน ถึงหากโจทก์จะบอกเลิกการเช่าล่วงหน้าเพียง ๔๕ วันก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้หลังจากที่จำเลยได้รับหนังสือบอกกล่าวเลิกการเช่าเกินกว่า ๑ ปีแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยได้

(๑๕) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๙๑ เมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่ทั้งนี้จะเป็นที่เสื่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกหาได้ไม่

ส่วนเงินอันจะต้องใช้คืนในกรณีดังกล่าวในวรรคต้นนั้น ท่านให้บวกดอกเบี้ยเข้าด้วยคิดตั้งแต่เวลาที่ได้รับไว้

ส่วนที่เป็นงานอันได้กระทำให้และเป็นการยอมให้ใช้ทรัพย์สิน การที่จะชดเชยคืน ท่านให้ทำได้ด้วยเงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ หรือถ้าในสัญญามีกำหนดว่าให้ใช้เงินตอบแทนก็ให้ใช้ตามนั้น

การใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นหากกระทบกระทั่งถึงสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายไม่

(๑๖) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๖๘ สัญญาอันทำขึ้นด้วยความประสงค์ในทางสุจริต โดยพิเคราะห์ถึงปกติประเพณีด้วย

เจาะลึกกาเด่

การอนุญาตให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงของคดีอาญาในกรณีคู่ความ
ไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

รังสฤษฎ์
บรรณกิจวิจารณ์ ^(๑)

มนต์ชัย
ชินนกรสิลา ^(๒)

ณทัต นพรัตน์ ^(๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๖๗ (ประชุมใหญ่)

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยบันดาลโทสะและฐานฆ่าผู้อื่นโดยพลาดและโดยบันดาลโทสะ ยกคำร้องคำขอส่วนแพ่งกับยกคำร้องขอเข้าร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ของนาง ห. และเด็กหญิง น.

โจทก์ร่วมทั้งสองและจำเลยยื่นอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์ร่วมทั้งสองพร้อมดอกเบี้ย จำเลยยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและไม่ได้ยื่นขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ภาค ๙ เพื่อพิจารณาและอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำฟ้องฎีกาของจำเลยไว้ว่า "พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดจึงอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และรับฎีกาของจำเลย สำเนาให้อีกฝ่ายแก่..."

ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยว่า การยื่นฎีกาในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๖ วรรคสอง และมาตรา ๒๒๓ บัญญัติให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นและให้เป็นหน้าที่ของ

ศาลชั้นต้นต้องตรวจฎีกาว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลฎีกาหรือไม่ เมื่อผู้พิพากษาที่พิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ศาลชั้นต้นนั้น จึงมีอำนาจตรวจฎีกา และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด ก็ย่อมมีอำนาจสั่งอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไปในคำฟ้องฎีกาเสียทีเดียวได้ แม้จำเลยจะไม่ได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้มีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๕๒ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ มาด้วยก็ตาม เพราะถือเป็นดุลพินิจเด็ดขาดของผู้พิพากษาที่สั่งอนุญาตการที่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตรวจฎีกาแล้วเห็นว่าข้อความที่ตัดสินเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด จึงอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และรับฎีกาของจำเลยไว้ จึงเป็นกรณีผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงต้องตามเจตนารมณ์แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ แล้วศาลฎีกาย่อมวินิจฉัยปัญหาตามฎีกาของจำเลยต่อไปได้ (ทวิศักดิ์ อุณนารัตนกุล – จัตรชัย ไกรโชติ – สมชาย อุดมศรีสำราญ)

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกา.

(๒) ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.

(๓) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดภูเก็ต.

ข้อสังเกต

ระบบการฎีกาในคดีอาญาของประเทศไทยเป็นระบบสิทธิ (Appeal as of right) กล่าวคือ ระบบที่ให้สิทธิคู่ความยื่นฎีกาได้เป็นหลัก ส่วนการต้องห้ามฎีกาเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น เช่นในคดีที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือเพียงแต่มีคำพิพากษาแก้ไขเฉพาะโทษหรือแก้ไขเฉพาะมาตราของกฎหมายที่ลงโทษแก่จำเลย (เป็นการแก้ไขน้อย) และโทษที่ลงแก่จำเลยจำคุกไม่เกิน ๕ ปี (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘) หรือศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท (ตามมาตรา ๒๑๙) กรณีดังกล่าวคู่ความต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง หรือกรณีที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์ (มาตรา ๒๒๐) กรณีดังกล่าวคู่ความต้องห้ามฎีกาทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ในกรณีที่ต้องห้ามฎีกา คู่ความจะฎีกาได้ต่อเมื่อผู้พิพากษาค้นผิดซึ่งพิจารณาหรือลงข้อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์แล้วเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรือรับด้อยการ (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ซึ่งมีได้เฉพาะคดีต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ เท่านั้น สำหรับในคดีต้องห้ามฎีกาในกรณีอื่น เช่น ขออนุญาตฎีกาในคดีต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ ตรี (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๒๓/๒๕๔๓, ๔๗๗๙/๒๕๔๔, ๓๗๖๓/๒๕๔๖, ๓๔๕๙/๒๕๔๙, ๗๘๑/๒๕๖๗) ขออนุญาตฎีกาในข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากล่าวมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๘๙/๒๕๕๐, ๒๘๐๓/๒๕๕๓) หรือขออนุญาตฎีกาโดยมิได้คัดค้านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๐๔๔/๒๕๔๓, ๑๖๖๑/๒๕๖๑) คู่ความไม่สามารถยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในคดีที่ต้องห้ามฎีกานี้ได้เพราะไม่มีบทบัญญัติใดของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าขออนุญาตให้ฎีกาได้

สำหรับวิธีการในการขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณา ลงข้อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เมื่อบทบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติวิธีการไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสี่ และมาตรา ๒๕๒ มาใช้บังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔ กล่าวคือ คู่ความต้องยื่นคำร้องอภัยฉบับหนึ่งถึงผู้พิพากษาพร้อมกับคำฟ้องฎีกาภายในกำหนดระยะเวลายื่นฎีกา หากยื่นคำร้องดังกล่าวมาเมื่อพ้นกำหนดยื่นฎีกาหรือยื่นไม่พร้อมกับคำฟ้องฎีกา ถือว่าไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๖ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗๖๙/๒๕๔๗, ๗๑๔๖-๗๑๔๗/๒๕๖๑, ๑๕๘๘/๒๕๖๓) โดยในทางปฏิบัติเมื่อผู้พิพากษาได้รับคำร้องขออนุญาตฎีกาแล้วต้องมีคำสั่งในคำร้องขออนุญาตฎีกา หากผู้พิพากษาค้นผิดมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ศาลต้องส่งคำร้องขออนุญาตฎีกาให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงข้อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ทำอันอื่นพิจารณามีคำสั่งต่อไปจนครบทุกท่าน

ในส่วนคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาตามคำร้องดังกล่าวเดิมศาลฎีกาวินิจฉัยเคร่งครัดว่าคำสั่งนั้นต้องประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ "ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด" และ "อนุญาตให้ฎีกา" หากมีคำสั่งไม่ครบทั้งสองประการย่อมถือว่าไม่ได้ว่าผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงข้อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งอนุญาตให้ฎีกา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๘๑/๒๕๓๓, ๖๒๕๙/๒๕๓๔) ต่อมาศาลฎีกาวินิจฉัยเปลี่ยนแนวโดยลดความเคร่งครัดลงและพิจารณาตามเจตนารมณ์ของผู้พิพากษามีคำสั่งประกอบกับความยุติธรรมที่คู่ความจะได้รับเป็นสำคัญยิ่งกว่าถ้อยคำในตัวบท แม้ผู้พิพากษามีคำสั่งเพียง "อนุญาตให้ฎีกา" ในปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหา ข้อกฎหมาย ก็ถือว่าได้รับอนุญาตให้ฎีกาในปัญหานั้น ๆ แล้ว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๕๑/๒๕๕๗)

ดังที่อธิบายไว้ข้างต้น เห็นได้ว่า เดิมในคดีที่ต้องห้ามฎีกาในคดีอาญา คู่ความจะต้องยื่นคำร้องอภัยฉบับหนึ่งเพื่อขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงข้อ

(๔) ผู้พิพากษาที่จะพิจารณามีคำสั่งขออนุญาตฎีกาต้องเป็นผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงข้อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์เท่านั้น ผู้พิพากษาที่พิจารณาในชั้นใดส่วนมูลฟ้อง ผู้พิพากษาที่สืบพยานประเด็นในศาลที่รับประเด็นหรือรับคดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นไม่ถือว่าเป็นผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงข้อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์จึงไม่มีอำนาจสั่งคำร้องขออนุญาตฎีกา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๒๐/๒๕๓๓, ๕๔๑๔/๒๕๔๔, ๕๖๖/๒๕๕๕)

ในคำพิพากษาหรือท่าความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือ ศาลอุทธรณ์พิจารณามีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมายพร้อมกับคำฟ้อง ฎีกา หากคู่ความเพียงแต่ยื่นคำฟ้องฎีกาโดยไม่ได้ ยื่นคำร้องอีกฉบับเพื่อขอให้ผู้พิพากษามีคำสั่งอนุญาต ให้ยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมาย แม้ ผู้พิพากษาจะมีคำสั่งรับฎีกามา ก็ไม่อาจถือว่าผู้พิพากษา ซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือท่าความเห็น แย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๕๙-๑๑๖๐/๒๕๐๔ (ประชุม ใหญ่), ๗๒๕๖/๒๕๖๑, ๗๔๑/๒๕๕๔)

อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๖๗ (ประชุมใหญ่) วินิจฉัยเจตนารมณ์ของผู้พิพากษาที่มี คำสั่งประกอบกับประโยชน์ที่คู่ความจะได้รับตามแนว คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๕๑/๒๕๕๗ ว่า แม้จำเลย ไม่ได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ยื่นคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริงมาด้วย แต่เมื่อผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและ ลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นตรวจฎีกาแล้วจึงมีคำสั่ง อนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงในคำฟ้องฎีกา เสียทีเดียวได้ โดยศาลฎีกาได้ให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัย ที่น่าสนใจตอนหนึ่งว่า **“แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาไม่ได้บัญญัติวิธีการขอให้ผู้พิพากษาซึ่ง พิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาต ให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไว้โดยเฉพาะ จึงต้อง นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ บรรดสาม และมาตรา ๒๕๒ มาใช้บังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา ๑๕ ด้วยการยื่นคำร้องขออนุญาตถึง ผู้พิพากษานั้น แต่ก็ก็เป็นเพียงการนำมาใช้บังคับเท่าที่ พอจะใช้บังคับได้เท่านั้น ทั้งเหตุผลที่ต้องให้ผู้ฎีกา ยื่นคำร้องดังกล่าว ก็เพื่อให้ทราบถึงเจตนารมณ์ของผู้ยื่นฎีกา ว่าประสงค์ให้ผู้พิพากษาค้นพิจารณาอนุญาตให้ฎีกา ในปัญหาข้อเท็จจริง เพื่อที่ศาลที่รับคำร้องจะได้ ส่งคำร้องพร้อมสำนวนความไปยังผู้พิพากษาดังกล่าว พิจารณาและมีคำสั่งต่อไป โดยที่การยื่นฎีกาในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๖ บรรดสอง และมาตรา ๒๒๓ บัญญัติให้ยื่นต่อ ศาลชั้นต้นและให้เป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นตรวจฎีกา ว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลฎีกาหรือไม่ เมื่อผู้พิพากษา ซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นยัง คงปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ศาลชั้นต้นนั้น จึงมีอำนาจตรวจ ฎีกา และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้น**

เป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด ก็ย่อมมีอำนาจ สั่งอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไปใน คำฟ้องฎีกาเสียทีเดียวได้ แม้จำเลยจะมีได้ยื่นคำร้องเพื่อ ขอให้ยื่นคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงมาด้วย ก็ตามเพราะถือเป็นดุลพินิจเด็ดขาดของผู้พิพากษาที่ สั่งอนุญาต การที่ผู้พิพากษาดังกล่าวตรวจฎีกาแล้ว เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควร สู่ศาลสูงสุด จึงอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริงและรับฎีกาของจำเลยไว้จึงเป็นกรณีที่ ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาล ชั้นต้นใช้ดุลพินิจอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริง**ต้องตามเจตนารมณ์แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ แล้ว** ศาลฎีกาย่อม วินิจฉัยปัญหาตามฎีกาของจำเลยต่อไปได้” จะเห็นได้ว่า จากเหตุผลที่ศาลฎีกาวินิจฉัยเป็นการลดความเคร่งครัด ในการขออนุญาตฎีกาลงเพื่อให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ ของผู้พิพากษาซึ่งมีคำสั่ง ทั้งยังส่งผลให้คู่ความได้รับ ประโยชน์และความยุติธรรมในการได้รับการวินิจฉัยคดี มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า กรณีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๖๗ (ประชุมใหญ่) นี้ เมื่อศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาล ชั้นต้นสามารถพิจารณาสั่งอนุญาตให้ฎีกาในคำฟ้องฎีกา ได้ อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่ผู้พิพากษาศาล ชั้นต้นที่อาจสับสนหากคู่ความยื่นแต่เพียงฎีกาโดยไม่ได้ ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาว่า ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น จะต้องทำหน้าที่ในการพิจารณามีคำสั่งอนุญาตหรือไม่ อนุญาตในฎีกาทุกกรณีหรือไม่ หากไม่อนุญาต ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นจะต้องส่งสำนวนความพร้อมฎีกา ให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาคณอื่น เพื่อพิจารณาต่อไปหรือไม่ และหากผู้พิพากษาดังกล่าว ไม่มีคำสั่งเช่นนั้นจะถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งอาจนำไปสู่ความแตกต่างของการตีความในประเด็น ดังกล่าวได้อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากคู่ความ ยื่นฎีกาโดยไม่ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา ย่อมเป็นอำนาจ ของผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือ ท่าความเห็นแย้งซึ่งเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนหรือ องค์คณะในการพิจารณาสั่ง หากไม่อนุญาตก็ไม่จำเป็นต้อง ส่งสำนวนความพร้อมกับคำฟ้องฎีกาให้แก่ผู้พิพากษาซึ่ง พิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือท่าความเห็นแย้ง ท่านอื่นพิจารณาสั่งอีกเพราะคู่ความไม่ได้ยื่นคำร้อง ขออนุญาตฎีกาเข้ามาด้วย

ภาษาอังกฤษ สำหรับนักกฎหมาย

สถาบันฝึกอบรมการดำเนินคดีชั้นสูง จัดอบรม
หลักสูตร การพัฒนาทักษะในการดำเนินคดี
พอกเงินและอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
ประจำปี ๒๕๖๗ เพื่อต่อต้านอาชญากรรม
ทางเทคโนโลยีทุกรูปแบบ

ทีปกร
โกมลพันธุ์พร (๑)

ดร. พัทรมณ
อนันต์ศฤงคาร (๒)

**Advanced Litigation Training Institute Delivers ๒๐๒๔ Programme to Strengthen
Prosecution and Litigation Skills in Money Laundering and Technology Crime Cases**

สถาบันฝึกอบรมการดำเนินคดีชั้นสูง สำนักงาน
อัยการสูงสุด และสำนักงานป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน ร่วมกันจัดหลักสูตร การพัฒนาทักษะ
ในการดำเนินคดีพอกเงินและอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
ประจำปี ๒๕๖๗ ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความ
คิดเห็น แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสร้างความร่วมมือ
ระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การบังคับ
ใช้กฎหมายในการต่อต้านการฟอกเงินและอาชญากรรม
ทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
สูงสุด

**Advanced Litigation Training Institute,
Office of the Attorney General, and Anti-**

**Money Laundering Office jointly organised a
training programme to strengthen prosecution
and litigation skills in money laundering and
technology crime cases in 2024. This programme
aimed to gather insights, exchange knowledge,
and foster collaboration between government
and private sector agencies to ensure the most
effective and efficient enforcement of laws against
money laundering and technology crimes.**

**โดยภายในหลักสูตรประกอบด้วย บุคลากร
จากหลากหลายหน่วยงาน ได้แก่ ข้าราชการอัยการ
ข้าราชการจากสำนักงานป้องกันและปราบปราม**

(๑) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, ประธานอนุกรรมการสอบสวน สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า, อนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหา หรือข้อโต้แย้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รองเลขาธิการสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า, รองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา, ผู้เขียนหนังสือ "คู่มือกฎหมายลักษณะครอบครัว - มรดก", บ.บ., บ.บ.ก., LL.M. in International Commercial Law (University of Leicester), LL.M. in Tax Law (Queen Mary University of London), อดีตผู้พิพากษาศาลจังหวัดภูเก็ต

(๒) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, บ.บ., บ.บ.ก., Ph.D. in law (The University of Hong Kong), MJur (University of Oxford), LL.M. in Intellectual Property Law (University College London)

การฟอกเงิน ข้าราชการตำรวจจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้าราชการจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม ข้าราชการจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้าราชการจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พนักงานเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้แทนจากธนาคารพาณิชย์ ผู้แทนจากบริษัทที่ให้บริการเกี่ยวกับการสื่อสารและการโทรคมนาคม ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ผู้แทนจากธุรกิจวิสาหกิจต่างๆ และข้าราชการอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งสิ้น ๑๒๐ คน เริ่มอบรมตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมดิ เอ็มเมอร์ลด์ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพฯ

The programme included personnel from various agencies, such as public prosecutors, officials from the Anti-Money Laundering Office, police officers from the Royal Thai Police, officials from the Department of Special Investigation under the Ministry of Justice, officials from the Department of Provincial Administration under the Ministry of Interior, officials from the Customs Department under the Ministry of Finance, officers from the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC), representatives from commercial banks, representatives from telecommunications and communication service companies, local politicians, representatives from state enterprises, and other officials working in agencies responsible for enforcing laws related to the prevention and

suppression of money laundering. A total of 120 participants attended the training, which took place from July 5 to September 27, 2024, at The Emerald Hotel on Ratchadaphisek Road in Bangkok.

เนื้อหาของการอบรม แบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ภาควิชาการ ภาควิชาการศึกษาดูงาน และภาคการประเมินผล ซึ่งในภาควิชาการนั้น สถาบันฝึกอบรมการดำเนินคดีชั้นสูง ได้รับเกียรติอย่างสูงจากบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กรุณามาเป็นวิทยากรแบ่งปันประสบการณ์ทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติแก่ผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนแนะนำเทคโนโลยีต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งในส่วนของการบรรยายความรู้มีหัวข้อที่น่าสนใจ อาทิ หัวข้อ : บทบาทของ กสทช. ต่อการปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี บรรยายโดย พล.ต.อ.ดร.ณัฐธ เพราะสุนทร กรรมการ กสทช. ด้านกฎหมาย หัวข้อ : เปิดมุมมองภาคธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลในมิติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน บรรยายโดย นายจิรายุส ทรัพย์ศรีโสภา ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท บิทคับ แคปปิตอล กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด และหัวข้อ : บรรทัดฐานการตรวจสอบพระเครื่องพระบูชา บรรยายโดย นายอรรถวุฒิ ศิริสิทธิ์ธงไชย และผู้บริหารสถาบันรับรองและตรวจสอบวัตถุมงคลประเทศไทย เป็นต้น

The content of this programme was divided into three parts: the academic section, the field study section, and the assessment section. In the academic section, the Advanced Litigation Training Institute was honored to have distinguished

experts in the prevention and suppression of money laundering and technology crimes as speakers. They shared their experiences, both theoretical and practical, with the participants and introduced various technologies essential for combating technology crimes. The knowledge-sharing sessions included interesting topics such as:

1. Topic: The Role of the NBTC in Suppressing Technology Crimes

Speaker: Police General Dr. Nathathorn Prousoontorn, Legal Commissioner of the NBTC.

2. Topic: Perspectives on the Digital Asset Business in Preventing and Suppressing Money Laundering

Speaker: Mr. Jirayut Srupsrisopa, CEO of Bitkub Capital Group Holdings Co., Ltd.

3. Topic: Criteria for Inspecting Sacred Amulets and Religious Objects

Speaker: Mr. Attawat Sirisittithongchai and executives from the Amulet Authentication Certification Institute (ACI).

ส่วนภาคการศึกษาฐานงาน ในหลักสูตรได้ไปศึกษาฐานงานในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

จำกัด (มหาชน) มีนายตระกูล วินิจนัยภาค อธิบดีอัยการสูงสุด ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษากฎหมายธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูงของธนาคาร ให้การต้อนรับและบรรยายให้ความรู้ทั้งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามบัญชีม้า พร้อมทั้งแสดงนวัตกรรมการเงินแห่งอนาคตที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กำลังพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ความต้องการที่ทันสมัยของสังคม ส่วนสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non Bank) หลักสูตรได้ไปศึกษาฐานงานที่ บริษัท พิกิจเอ็นเนอวีย์ จำกัด (มหาชน) หรือที่เรารู้จักในนามปิ่นน้ำมัน PT มีนายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช ประธานกรรมการบริหาร บริษัท พิกิจ เอ็นเนอวีย์ จำกัด (มหาชน) ให้การต้อนรับ โดยได้บรรยายให้เห็นถึงความสำคัญของ Super App ที่กลุ่มบริษัทในเครือ PTG กำลังใช้งานอยู่ในขณะนี้ คือ แอปพลิเคชัน MaxMe ที่มีความสามารถครอบคลุมธุรกิจต่าง ๆ ของบริษัทในเครือ PTG ไม่ว่าจะเป็นปิ่นน้ำมัน PT ร้านกาแฟพันธุ์ไทย หรือระบบการเงินรูปแบบใหม่ MaxMe Wallet ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการใช้งานธุรกรรมทางการเงินได้อย่างสมบูรณ์แบบโดยไม่ต้องใช้เงินสดแถบได้ส่วนลดและสิทธิพิเศษต่าง ๆ มากมายจากกลุ่มพันธมิตรของบริษัทด้วย

The field study section of this programme included a visit to a commercial banking group at

Krungsri Bank (Bank of Ayudhya Public Company Limited). The participants were welcomed by former Attorney-General Trakul Winitnaiyak who currently serves as a legal advisor to Krungsri Bank, along with the bank's senior executives. They provided insights into legal aspects related to the prevention and suppression of 'mule accounts' and showcased future financial innovations being developed by Krungsri Bank to meet the modern needs of society. The programme also encompassed a field study visit to the non-bank financial institution, PTG Energy Public Company Limited, commonly known as PT Oil. The participants were welcomed by Mr. Pongsak Vachirasakpanich, Director and Chairman of the Executive Committee of PTG Energy, who highlighted the importance of the Super App currently used by the PTG group of companies. This app, called MaxMe, integrates various businesses under the PTG umbrella, such as PT Oil, Punthai Coffee, and the new financial system MaxMe Wallet. It offers a seamless financial transaction experience without the need for cash, along with discounts and special privileges from the company's network of partners.

สำหรับภาคการประเมินผล หลักสูตรได้มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมจัดทำโครงการต่าง ๆ ภายใต้คอนเซ็ปต์การฟอกเงินและอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งแต่ละกลุ่มได้จัดทำโครงการบรรยายให้ความรู้กับประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ อาทิ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครปฐม และกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำวีดิทัศน์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับฟอกเงินที่น่าสนใจ อาทิ โครงการ เรื่อง ชำแหละการฟอกเงินผ่าน

ทองคำ หรือ โครงการ เรื่อง การขนถ่ายเงินสดข้ามแดน เป็นต้น โดยภายหลังจากสำเร็จการศึกษาอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับมอบประกาศนียบัตรและเข็มที่ระลึกจากสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต่อไป

As for the assessment, participants in this programme were required to create a variety of projects based on the ideas of technology crimes and money laundering. Each group has created projects to educate the public in different provinces, such as Kamphaeng Phet Province, Nakhon Pathom Province, and Bangkok. Additionally, informative videos on intriguing topics related to money laundering have been produced, such as a project titled "Dissecting Money Laundering Through Gold" or a project titled "Cross-Border Cash Smuggling." Upon successful completion of the training, each participant received a certificate and a commemorative pin from the Office of the Attorney General and the Anti-Money Laundering Office.

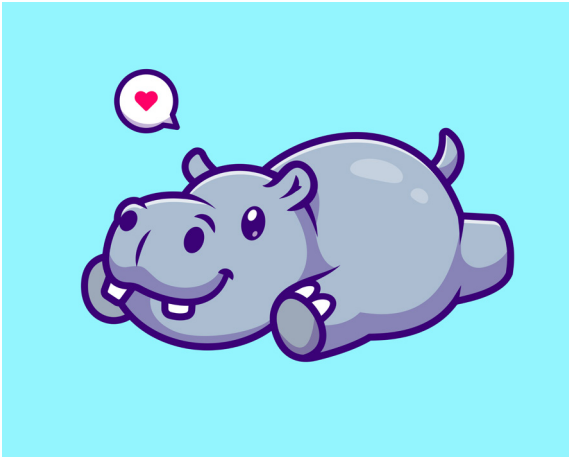

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย

วิธีการตอบและตัวอย่าง :
ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๗ ภาคหนึ่ง
วิชากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

รวินท์ ชัยภักดิ์ (๑)

คำถาม

ข้อ ๑๐. สวนสัตว์เปิดเขาแดงซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐโพสต์ภาพของลูกฮิปโปแคระชื่อ "หมู่ม่ม" และกลายเป็นที่ชื่นชอบอย่างรวดเร็วเนื่องจากความน่ารัก ความกระตือรือร้น และความน่าเอ็นดู สวนสัตว์เปิดเขาแดงจึงประกาศว่าจะวางจำหน่ายเครื่องแต่งกายและสินค้าที่ระลึกอื่น ๆ ที่ออกแบบอ้างอิงจากหมู่ม่ม โดยมีคำสั่งให้นายแดง พนักงานของสวนสัตว์เปิดเขาแดงซึ่งมีหน้าที่ดูแลฮิปโปแคระเป็นผู้สร้างสรรค์งานภาพถ่ายหมู่ม่ม อันมีลิขสิทธิ์เพื่อนำมาใช้เป็นแบบพิมพ์ลงในสินค้าและวางจำหน่ายในร้านขายของที่ระลึกของสวนสัตว์เปิดเขาแดงและทางออนไลน์ ต่อมานางสาวเปิด แฟนคลับผู้ชื่นชอบหมู่ม่มและมีทักษะการวาดภาพที่ยอดเยี่ยมเดินทางไปที่สวนสัตว์เปิดเขาแดงและวาดภาพหมู่ม่มในอิริยาบถต่าง ๆ แล้วจึงนำเอาภาพวาดดังกล่าวมาทำเป็นสติ๊กเกอร์ไลน์จำหน่ายให้แก่ประชาชนทั่วไป นายแดงเห็นสติ๊กเกอร์ไลน์หมู่ม่มจึงฟ้องเรียกร้องให้นางสาวเปิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพถ่ายโดยการทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่

ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาต

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) ผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพถ่ายหมู่ม่ม

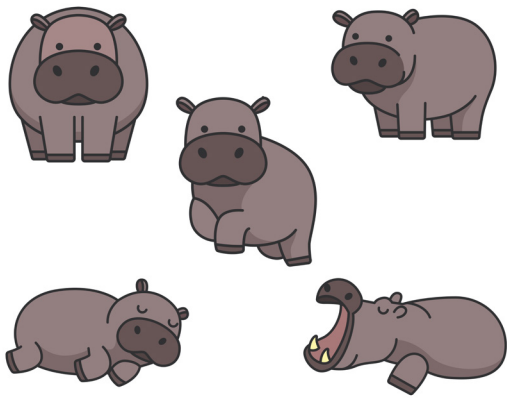
(ข) การกระทำของนางสาวเปิดละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพถ่ายของผู้ใดหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) นายแดงเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปกรรมประเภทงานภาพถ่ายอันมีลิขสิทธิ์ แต่เมื่อนายแดงเป็นพนักงานของสวนสัตว์เปิดเขาแดงซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ และนายแดงถ่ายภาพตามคำสั่งของสวนสัตว์เปิดเขาแดงโดยไม่ปรากฏว่ามีข้อตกลงไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร สวนสัตว์เปิดเขาแดงจึงเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพถ่ายหมู่ม่มตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๑๔

(ข) แม้สวนสัตว์เปิดเขาแดงจะมีลิขสิทธิ์ในงานถ่ายภาพหมู่ม่มที่นายแดงเป็นผู้สร้างสรรค์แต่การคุ้มครองลิขสิทธิ์เป็นการคุ้มครองการแสดงออกซึ่งความคิด ไม่ได้คุ้มครองความคิดหรือแนวความคิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖ วรรคสอง เมื่อนางสาวเปิดริเริ่มสร้างสรรค์งานภาพวาดหมู่ม่ม โดยใช้ความวิริยะอุตสาหะ กุณากาลังสติ ปัญญาและความสามารถของตน โดยไม่ได้คัดลอกหรือทำซ้ำจากภาพถ่ายของนายแดงหรืองานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ภาพวาดหมู่ม่มจึงเป็นงานศิลปกรรมประเภทงานจิตรกรรม และเมื่อนางสาวเปิดนำภาพวาดหมู่ม่มไปทำเป็นสติ๊กเกอร์ไลน์เพื่อจำหน่าย จึงเป็นการนำเอางานศิลปกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของตนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือจากการชื่นชมในคุณค่าของ ตัวงาน ภาพสติ๊กเกอร์ไลน์หมู่ม่มจึงเป็นงานศิลปกรรม ประเภทงาน

(๑) ผู้ช่วยเลขานุการอัยการสูงสุด, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาฯ เนติบัณฑิตยสภา และรองบรรณาธิการ จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา

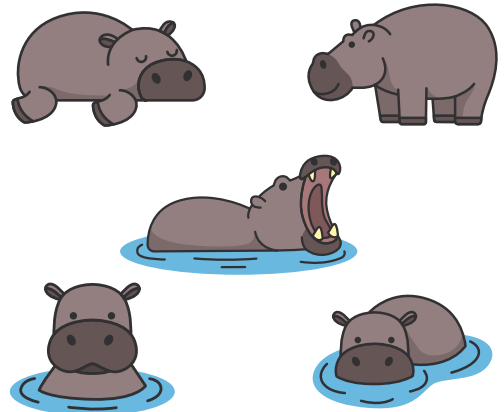
ศิลปประยุกต์ ตามมาตรา ๔ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง นางสาวเป็ดจึงเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ภาพสติกเกอร์ไลน์หมูนุ่มและมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวใน การทำซ้ำหรือดัดแปลงและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ดังนั้น นางสาวเป็ดจึงไม่ได้ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพถ่าย ของสวนสัตว์เปิดเขาแดงโดยการทำซ้ำ ดัดแปลง และ เผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๑

วิเคราะห์

๑. ข้อสอบนี้มีประเด็นสองประเด็นหลักให้ผู้เข้าสอบ วินิจฉัยได้แก่ (ก) ผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพถ่าย หมูนุ่ม และ (ข) การกระทำของนางสาวเป็ดละเมิดลิขสิทธิ์ งานภาพถ่ายของผู้ใดหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากทรง คำตอบแล้วน้ำหนักคะแนนน่าจะอยู่ที่ข้อ (ข) มากกว่าข้อ (ก)

๒. ในประเด็นข้อ (ก) นั้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่นย่อมมีลิขสิทธิ์ ในงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นโดยการจ้างหรือตามคำสั่ง หรือในความควบคุมของตน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร"

เมื่อนายแดงพนักงานของสวนสัตว์เปิดเขาแดงซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐ ได้สร้างสรรค์งาน ภาพถ่ายหมูนุ่มเพื่อนำมาใช้เป็นแบบพิมพ์ลงในสินค้า ที่ระลึกของสวนสัตว์เปิดเขาแดง โดยไม่ได้มีข้อตกลง กันไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นภาพถ่าย หมูนุ่มดังกล่าว สวนสัตว์เปิดเขาแดงย่อมเป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์

๓. ในประเด็นข้อ (ข) นั้น มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติ ว่า "การคุ้มครองลิขสิทธิ์ไม่คลุมถึงความคิด หรือขั้นตอน กรรมวิธีหรือระบบ หรือวิธีใช้หรือทำงาน หรือแนวความคิด หลักการ การค้นพบ หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือ คณิตศาสตร์"

ดังนั้น เมื่อนางสาวเป็ดริเริ่มสร้างสรรคงาน ภาพวาดหมูนุ่ม โดยใช้ความวิริยะอุตสาหะ ทุ่มเทกำลัง สติ ปัญญา และความสามารถของตน โดยไม่ได้ คัดลอกหรือทำซ้ำจากภาพถ่ายของนายแดงหรืองาน อันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น นางสาวเป็ดจึงเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ภาพสติกเกอร์ไลน์หมูนุ่ม นางสาวเป็ดจึงไม่ได้กระทำ ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพถ่ายของผู้ใด

เคล็ด(ไม่)ลับ

ข้อสอบข้อนี้เป็นอีกข้อหนึ่งที่ผู้แต่งข้อสอบนำ เรื่องที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันมาใช้แต่งข้อสอบ แต่เปลี่ยน ชื่อตัวละครเล็กน้อย เพื่อไม่ให้ซ้ำกับเรื่องจริง (เพราะหาก ซ้ำกับเรื่องจริงก็เดียว ผู้เข้าสอบอาจนำข้อเท็จจริงนอก คำถามมาตอบข้อสอบแล้วอาจทำให้สับสนหรือตอบผิดได้ ดังนั้นการทำข้อสอบแนวนี้อาจให้ยึดข้อเท็จจริงจากคำถาม เป็นหลัก) เพราะฉะนั้น การเตรียมตัวสอบจึงควรอัปเดต ข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน และหากจะให้ดีก็อาจ ลองผูกโยงเรื่องราวดังกล่าวเข้ากับข้อกฎหมายหรืออาจ ลองทบทวนข้อกฎหมายนี้กับเพื่อน ๆ ก็ได้

ครั้งหนึ่งข้อสอบอัยการผู้ช่วยก็เคยนำเรื่องของ วัคซีนต้านไวรัสชื่อ "โคโนม" มาออกเป็นข้อสอบ ขอให้ผู้อ่าน ดูข้อสอบเก่าอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๖๓ (สนามจิว) วิชา กฎหมายอาญา ข้อ ๓ นะครับ

บทความเรื่อง

ผลและแนวทางการปฏิบัติของเจ้าพนักงานจราจร และ พนักงานสอบสวน ตามคำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๕๕/๒๕๖๓ (ภาค ๑)

ดร.สันติ ผีวทองคำ^(๑)

ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับ "แบบใบสั่งฉบับที่ ๑ ตามคำสั่ง ตร.ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓" "แบบใบสั่งฉบับที่ ๒ ตามคำสั่ง ตร.ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔" และ "บัญชีอัตราค่าปรับในคดีจราจรตามคำสั่ง ตร.ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓" ที่ออกโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ซึ่งมีข้อเท็จจริงและรายละเอียดโดยสรุปกล่าวคือ นาง ส. พ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้คำสั่งเพิกถอน "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับในคดีจราจร" โดยอ้างว่าแบบใบสั่งและบัญชีค่าปรับออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองมีคำวินิจฉัยซึ่งมีสาระประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

สำหรับ "แบบใบสั่ง" (หรือแบบฟอร์มใบสั่ง) ที่ ตร.กำหนดเป็น "กฎ" ที่มีลักษณะทำให้ผู้รับใบสั่งเข้าใจได้ว่าตนเป็นผู้มีความผิด และมีหน้าที่ต้องชำระค่าปรับตามใบสั่งเท่านั้นโดยไม่อาจโต้แย้งได้ซึ่งไม่มีข้อความการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะโต้แย้งหรือการปฏิเสธข้อกล่าวหาในใบสั่งตามที่ พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๕๑/๑ วรรคหนึ่ง (๒) (ง) วรรคสอง ได้บัญญัติรับรองไว้ **"แบบใบสั่งฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒" ตามคำสั่ง ตร. จึงเป็น กฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย**

ส่วน "บัญชีอัตราค่าปรับ" (หรืออัตราค่าปรับความผิดตามกฎหมายจราจร) ที่ ตร.กำหนด เป็น "กฎ" ที่มีลักษณะเป็นการกำหนดจำนวนค่าปรับไว้ล่วงหน้าเป็นอัตราคงที่แน่นอนตายตัว โดยที่เจ้าพนักงานจราจรไม่อาจใช้ดุลพินิจเปรียบเทียบปรับเป็นจำนวนให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีตามเจตนารมณ์ มาตรา ๑๕๐ วรรคสี่ แห่งพ.ร.บ.จราจรทางบกฯ **"บัญชีอัตราค่าปรับ" จึงเป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย**

และศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาให้เพิกถอน **"แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ"** ที่ ตร.กำหนด โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่งหรือประกาศ ตร.ดังกล่าว (วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

ก. ผลของคำพิพากษาศาลปกครองกลาง

(๑) แม้ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาให้เพิกถอน "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" หากแต่คำสั่งศาลปกครองกลางเป็นการใช้อำนาจสั่งให้เพิกถอนกฎ ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒ (๑) การบังคับตามคำพิพากษาศาลปกครองกรณีดังกล่าวต้องรอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุดตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง เว้นแต่ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้บังคับตามคำพิพากษาศาลปกครองกลางตามที่เห็นสมควรระหว่างการพิจารณาหรือระหว่างอุทธรณ์

(๒) เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดและศาลปกครองสูงสุดไม่ได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" จึงยังไม่ถูก "เพิกถอน" ตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง

(๓) อย่างไรก็ตาม แม้คำพิพากษาของศาลปกครองกลางจะยังไม่ถึงที่สุดและ "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" จึงยังไม่ถูก "เพิกถอน" แต่ศาลปกครองกลางได้โปรดมีคำวินิจฉัยในเบื้องต้นแล้วว่า "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" เป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับหากคดีไม่มีการอุทธรณ์หรือหากคดีมีการอุทธรณ์และศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามศาลปกครองกลาง ย่อมส่งผลให้ "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ถูกเพิกถอนโดยเด็ดขาด

(๔) ฉะนั้น ในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เจ้าพนักงานจราจร และพนักงานสอบสวน จึงไม่พึงนำเอา "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ไม่แน่ชัดว่าถึงที่สุดแล้วจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หรืออาจถูกเพิกถอนโดยเด็ดขาดในชั้นที่สุด มาบังคับใช้กับประชาชน" อีกต่อไป เพราะเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรม และสิทธิของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ ให้การรับรองและคุ้มครอง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา (วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป)

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดสวธรรคโลก

ข. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานจราจร และพนักงานสอบสวนภายหลัง คำพิพากษาศาลปกครองกลาง "ก่อนคดีถึงที่สุด"

(๑) การออกใบสั่ง นับแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ก. ควรใช้ "ใบสั่ง" ที่เคยออกและใช้ อยู่ก่อน "แบบใบสั่งฉบับที่ ๑ ตามคำสั่ง ตร. ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓" และ "แบบใบสั่งฉบับที่ ๒ ตามคำสั่ง ตร. ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔" ที่มีข้อความครบถ้วนตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย มาตรา ๑๔๑/๑

หรือ

ข. ใช้ "ใบสั่ง" ตาม "แบบใบสั่งฉบับที่ ๑ ตามคำสั่ง ตร. ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓" และ "แบบใบสั่งฉบับที่ ๒ ตามคำสั่ง ตร. ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔" แต่ให้จัดทำบันทึก "ข้อความ" ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย มาตรา ๑๔๑/๑ ประกอบแบบท้ายใบสั่งทุกครั้งที่ออกให้แก่ประชาชน ดังข้อความต่อไปนี้

"(๑) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ชำระค่าปรับ เจ้าพนักงานจราจรจะมีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง ให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๒) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเพิกเฉยไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนด เจ้าพนักงานจราจรจะแจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานไปยังนายทะเบียนรถยนต์เพื่อให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้มาติดต่อชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันที่ต้องใบสั่งทราบให้ชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๓) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถยังคงเพิกเฉยไม่ชำระค่าปรับที่ค้างชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนรถยนต์กำหนด เจ้าพนักงานจราจรจะแจ้งนายทะเบียนให้งดการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น และแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการกับผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

(๔) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเห็นว่าตนมิได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามใบสั่ง มีสิทธิทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาตามใบสั่งส่งไปรษณีย์ตอบรับไปยังนายทะเบียนรถยนต์ได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนรถยนต์ให้ชำระค่าปรับได้ โดยหากเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ จะส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการแจ้งให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเข้าสู่กระบวนการสอบสวนฟ้องร้องต่อไป

(๕) อนึ่ง หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว คดีจะเป็นอันเลิกกัน"

(๒) การเปรียบเทียบหรือกำหนดค่าปรับตามใบสั่ง นับแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ก. การกำหนดค่าปรับตามใบสั่งในกรณีผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถให้การรับสารภาพในข้อกล่าวหาตามใบสั่งและยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนควรใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคสี่ กล่าวคือ ในการกำหนดค่าปรับแก่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ พนักงานสอบสวนมีอำนาจกำหนดค่าปรับตามดุลพินิจให้เหมาะสมและเป็นธรรมแก่พฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีของข้อหาที่ปรากฏตามใบสั่ง โดยไม่ต้องยึดอัตราค่าปรับตาม "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ตร. กำหนดเป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับ โดยเมื่อพนักงานสอบสวนกำหนดค่าปรับเป็นจำนวนเท่าใดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งเหตุผลแก่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ให้ทราบถึงการใช้ดุลพินิจกำหนดจำนวนค่าปรับด้วย โดยอาจแจ้งด้วยวาจาหรือบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรในใบสั่ง หรือ บันทึกเปรียบเทียบ หรือ บันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดี ก็ได้

(๓) สำหรับใบสั่งที่ออก และค่าปรับที่กำหนด ตามประกาศ ตร. ที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งให้เพิกถอน "ก่อน" วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ประเด็นนี้เนื่องจาก คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง "ยังไม่ถึงที่สุด" ผลทางกฎหมายยังถือว่า "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ยังมีได้ถูกเพิกถอนโดยเด็ดขาด เพียงแต่ไม่พึงบังคับใช้กฎทั้งสองฉบับดังกล่าวอีกต่อไปเท่านั้น ดังนี้ ใบสั่งที่ออกและเงินค่าปรับที่กำหนดและปรับไปก่อนวันที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งพิพากษา (วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖) พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงไม่ต้องรู้ฟื้นคดีตามใบสั่งเดิมขึ้นมาแก้ไขหรือจำต้องคืนค่าปรับให้แก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ

ค. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานจราจร และพนักงานสอบสวนภายหลัง คำพิพากษาศาลปกครองกลาง "ถึงที่สุด"

ค.๑ กรณีศาลปกครองสูงสุด "ยืน" ตามศาลปกครองกลางให้เพิกถอน "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ"

(๑) การออกใบสั่ง นับแต่วันที่คดีถึงที่สุดแล้ว เป็นต้นไป

ก. สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือ ตร. ต้องกำหนดแบบของใบสั่งที่มีข้อความครบถ้วนตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย มาตรา ๑๔๑/๑

ข. ข้อความอย่างน้อยที่ต้องมีในใบสั่งที่ ตร. กำหนด เช่น การนำเอา "ใบสั่ง" ตาม "แบบใบสั่ง" ตามคำสั่ง ตร. ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มาปรับปรุงเพิ่มเติมข้อความตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย มาตรา ๑๔๑/๑ ให้ครบถ้วน เช่น

"(๑) เจ้าพนักงานจราจรตรวจพบว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ หรือตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนและมีโทษปรับ จึงออกใบสั่งแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ขับขี่ทราบว่าการทำผิดข้อหา.....พร้อมรายละเอียด ข้อเท็จจริง วันเวลา สถานที่เกิดเหตุ รถที่ใช้ในการฝ่าฝืนกฎหมายจราจร และให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ

(๒) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ชำระค่าปรับ เจ้าพนักงานจราจรจะมีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง ให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๓) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเพิกเฉยไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนด เจ้าพนักงานจราจรจะแจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานไปยังนายทะเบียนรถยนต์เพื่อให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้มาติดต่อชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันที่ต้องใบสั่งทราบให้ชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถยังคงเพิกเฉยไม่ชำระค่าปรับที่ค้างชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนรถยนต์กำหนด เจ้าพนักงานจราจรจะแจ้งนายทะเบียนให้งดการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น และแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการกับผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

(๕) หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเห็นว่าตนมิได้กระทำความผิด

ตามข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามใบสั่ง มีสิทธิทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาตามใบสั่งส่งไปรษณีย์ตอบรับไปยังนายทะเบียนรถยนต์ได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนรถยนต์ให้ชำระค่าปรับได้ โดยหากเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ จะส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการแจ้งให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเข้าสู่กระบวนการสอบสวนฟ้องร้องต่อไป

(๖) อนึ่ง หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว คดีจะเป็นอันเลิกกัน"

(๒) การเปรียบเทียบหรือกำหนดค่าปรับใบสั่ง นับแต่วันที่คดีถึงที่สุดแล้ว เป็นต้นไป

ก. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรออกประกาศเกี่ยวกับแนวทางการใช้ดุลพินิจในการว่ากล่าวตักเตือน หรือ แนวทางการกำหนดค่าปรับแก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถที่ต้องหาว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ หรือกฎหมายว่าด้วยการใช้รถหรือใช้ทางของพนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานจราจร ให้มีความเหมาะสมเป็นธรรมตามพฤติการณ์ข้อกล่าวหาที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีของข้อหาตามใบสั่ง ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวต้องไม่มีลักษณะเป็นการกำหนด "อัตราค่าปรับไว้ล่วงหน้า" และมีลักษณะบังคับหรือละเมิดการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนในการกำหนดค่าปรับซึ่งถือเป็น "อำนาจกึ่งตุลาการ" ของพนักงานสอบสวน

ข. ก่อนที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะจัดทำประกาศเกี่ยวกับแนวทางการใช้ดุลพินิจในการว่ากล่าวตักเตือนหรือกำหนดค่าปรับข้อหาตามใบสั่งออกมา ในการเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามใบสั่งพนักงานสอบสวนต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคสี่ โดยพนักงานสอบสวนต้องใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามพฤติการณ์ฝ่าฝืน พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการใช้รถหรือใช้ทางแต่ละกรณีของข้อหาตามใบสั่ง พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลในการใช้ดุลพินิจกำหนดจำนวนค่าปรับให้แก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบว่าพนักงานสอบสวนใช้เกณฑ์ความเหมาะสมเป็นธรรมตามพฤติการณ์กำหนดค่าปรับอย่างไร โดยอาจให้เหตุผลด้วยวาจา หรือแจ้งเหตุผลลงในใบสั่ง หรือบันทึกเปรียบเทียบปรับหรือบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีก็ได้

(๓) สำหรับใบสั่งที่ออก และค่าปรับที่กำหนด ตามประกาศตร. ที่ศาลปกครองกลางและหรือศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอน "ก่อน" วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ประเด็นนี้เมื่อคำพิพากษาของศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองเป็นที่สุดให้เพิกถอน "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ย่อมมีผลเท่ากับใบสั่งและค่าปรับที่ออกและเปรียบเทียบนับแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไปไม่เป็นไปตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๑/๑ ดังนี้ การออกใบสั่งหรือการแจ้งข้อหาตามใบสั่งและ

การเปรียบเทียบปรับโดยกำหนดค่าปรับไว้ล่วงหน้าจึงไม่ถูกต้อง ส่งผลให้การออกใบสั่งและการปรับไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่ ชอบด้วยกฎหมายจราจร สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจึงยังไม่ ระงับสิ้นไปตาม พ.ร.บ.จราจร ทางบกฯ มาตรา ๑๔๑/๑ วรรคสาม ประกอบ ป.วิ.อาญา มาตรา ๓๙ (๓) มาตรา ๓๗ เมื่อสิทธินำคดี อาญายังไม่ระงับสิ้นไป จึงส่งผลดังนี้

ก. กรณีผู้ต้องใบสั่งและชำระค่าปรับไปแล้ว ยังคง ให้การรับสารภาพและยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ผู้ต้องใบสั่ง มีสิทธิที่ร้องขอให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานจราจร "เปรียบเทียบหรือกำหนดค่าปรับตามใบสั่งเสียใหม่" ให้ชอบ ด้วย พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย แล้วชำระ ค่าปรับใหม่ หากค่าปรับที่พนักงานสอบสวนกำหนดใหม่ต่ำกว่า ค่าปรับที่กำหนดตาม "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ถูกเพิกถอน ผู้ต้องใบสั่งและชำระค่าปรับไปแล้วย่อมมีสิทธิได้รับค่าปรับ ส่วนเกินคืน

ข. กรณีผู้ต้องใบสั่งและชำระค่าปรับไปแล้วให้การปฏิเสธ และขอใช้สิทธิโต้แย้งข้อกล่าวหาตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๑/๑ ผู้ต้องใบสั่งมีสิทธิร้องขอให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานจราจร "ออกใบสั่งใบใหม่ให้พร้อมข้อความ เกี่ยวกับสิทธิในการโต้แย้งข้อหาตามใบสั่ง" และผู้ต้องใบสั่ง มีสิทธิโต้แย้งข้อหาตามใบสั่งได้นับแต่เวลาที่การออกใบสั่ง ฉบับใหม่ และคดีตามใบสั่งจะเข้าสู่กระบวนการตามขั้นตอน พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๑/๑ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้ง ศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ และ ป.วิ.อาญา หากผลแห่งคดีปรากฏว่าผู้ต้องใบสั่งไม่มีความผิด ก็ย่อมมีสิทธิได้รับค่าปรับที่ชำระแล้วคืนพร้อมดอกเบี้ย แต่หาก ผู้ต้องใบสั่งยังคงมีความผิดแต่ค่าปรับที่ผ่านกระบวนการต่อสู้ และโต้แย้ง และศาลหรือพนักงานสอบสวนกำหนดใหม่ต่ำกว่า ค่าปรับที่กำหนดตาม "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ถูกเพิกถอน ผู้ต้องใบสั่งย่อมมีสิทธิได้รับค่าปรับส่วนเกินคืน

ค.๒ กรณีศาลปกครองสูงสุด "กลับ" คำพิพากษาศาล ปกครองกลางให้คง "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ไว้ดังเดิม

(๑) กรณีเช่นนี้ถือว่า "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ตามที่ ตร.กำหนด "ไม่เคยถูก"เพิกถอนเลยมาตั้งแต่วันที่ประกาศ คือวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ การกระทำของเจ้าพนักงาน จราจรหรือพนักงานสอบสวนในการออกใบสั่งและกำหนดค่าปรับ ตลอดจนเปรียบเทียบและปรับตาม "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตรา ค่าปรับ" ตามที่ ตร.กำหนด จึงชอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้น

กล่าวโดยสรุปผลของคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๕๕/๒๕๖๓

(๑) คำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ให้เพิกถอน "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ ตร. ประกาศกำหนด เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ยังไม่ถึงที่สุด "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ตามที่ ตร. กำหนด **จึงยังคงมีผล ไม่ถูกเพิกถอน** จนกว่าจะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ต่อศาลปกครอง และไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ หรือหากมีการอุทธรณ์จนกว่า

ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษามาตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาล ปกครองฯ มาตรา ๗๐ วรรคสอง

(๒) แม้คำพิพากษาศาลปกครองกลางจะยังไม่ถึงที่สุด แต่พนักงานสอบสวน และหรือเจ้าพนักงานจราจร**ไม่พึง ใช้ "แบบใบสั่ง" และ "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ ตร.ประกาศกำหนด เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓** ระหว่างการพิจารณาคดีของ ศาลปกครองสูงสุดเพราะหากศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา ยืนตามศาลปกครองกลาง จะทำให้เกิดความยุ่งยากภายหลัง ในการแก้ไขและดำเนินการ

(๓) นับแต่วันที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาก่อนคดี ยังไม่ถึงที่สุด

ก. การออกใบสั่ง ควรออกใบสั่งที่มีข้อความตามที่ พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย มาตรา ๑๔๑/๑ ให้ครบถ้วน

ข. การเปรียบเทียบและการกำหนดค่าปรับ พนักงาน สอบสวนต้องใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับตามที่ พ.ร.บ.จราจร ทางบกฯ มาตรา ๑๔๐ วรรคท้าย กำหนด กล่าวคือ ในการกำหนด ค่าปรับ พนักงานสอบสวนต้องใช้ดุลพินิจกำหนดให้เหมาะสม เป็นธรรมดาตามพฤติการณ์แต่ละกรณีของข้อหาตามใบสั่ง โดยไม่ต้องยึดอัตราค่าปรับตาม "บัญชีอัตราค่าปรับ" ที่ ตร. กำหนดเป็นเกณฑ์ พร้อมแจ้งเหตุผลแก่เจ้าของรถหรือ ผู้ขับขี่ในการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับจำนวนค่าปรับที่กำหนดด้วย โดยอาจแจ้งด้วยวาจาหรือบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรใน ใบสั่ง หรือ บันทึกเปรียบเทียบ หรือ บันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดี ก็ได้

ค. ใบสั่งที่ออกตาม "แบบใบสั่ง" ที่ ตร.ประกาศกำหนด เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ แต่ ผู้ต้องใบสั่งยังไม่ชำระค่า ปรับให้ เร่ง แจ้งสิทธิการปฏิเสธข้อหาตามใบสั่งและขั้นตอนการ โต้แย้งตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๔๑/๑ กำหนดไปยัง ผู้ต้องใบสั่งหรืออย่างน้อยในวันที่ผู้ต้องใบสั่งมาชำระค่าปรับ เพื่อให้ผู้ต้องใบสั่งได้ทราบว่าตนเองมีสิทธิโต้แย้งข้อกล่าว หาตามใบสั่งมิใช่จำต้องจ่ายยอมชำระค่าปรับตามใบสั่งเพียง สถานเดียวเท่านั้น

(๔) สำหรับ**แนวทางการปฏิเสธหรือโต้แย้งข้อหา ความผิดตามใบสั่งของผู้ต้องใบสั่ง และขั้นตอนการดำเนินการ ของเจ้าพนักงานจราจร และหรือนายทะเบียน** ตาม พ.ร.บ.จราจร ทางบกฯ พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๑๔๑/๑ สามารถศึกษาเพิ่มเติม โดยละเอียดในหนังสือ การสอบสวนคดีจราจร (ฉบับสมบูรณ์) เล่ม ๑ บทที่ ๑ หน้าที่ ๑๔๘ เป็นต้นไป

(๕) **ส่วนขั้นตอนและวิธีการสอบสวนคดีความผิด เกี่ยวกับใบสั่ง** ปัจจุบันคดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ และ พ.ร.บ.รถยนต์ฯ หรือบรรดา คดีความผิดตามใบสั่งได้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพิณัยแล้ว การดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระค่าปรับ พนักงานสอบสวนหรือ ตำรวจที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการ ปรับเป็นพิณัยฯ ประกอบด้วย ซึ่งจะได้อธิบายในบทความอื่น ต่อไป

พีระพัฒน์ อินทพงษ์พันธ์^(๑)

สวัสดีครับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา "ส.ช.น." เปิดให้บริการช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน ใน**วันจันทร์ – วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. วันเสาร์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. เว้นวันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์** สามารถดูรายละเอียดหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือฯ เพิ่มเติมได้ที่ www.thethaibar.or.th สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย หรือโทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ – ๗ ต่อ ๑๐๔, ๑๐๘ หรือ ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๑

.....

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ขอเชิญชวนนิสิต นักศึกษา บุคลากรภาครัฐและเอกชน กับพนักงานรัฐวิสาหกิจ นิติกร ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ อาจารย์ และบุคคลที่สนใจ เข้าร่วมอบรม **"โครงการอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง"** ระหว่างวันที่ ๑๙ เมษายน ถึง ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ รวม ๘ วัน ระยะเวลาอบรม ๔๘ ชั่วโมง (เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์) ผู้สำเร็จการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สามารถดูรายละเอียดได้ที่ www.thethaibar.or.th อบรมหลักสูตรพิเศษ หรือ สอบถามเพิ่มเติมที่ **แผนกบริหารการศึกษา โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๓๖** ตามวันและเวลาราชการ

.....

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ (กองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย) ได้เปิดรับสมัคร เพื่อสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๘ ไปศึกษาวิชากฎหมายในระดับปริญญาโท ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell Law School) ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑ ทุน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

ผู้ที่สนใจสามารถดูรายละเอียดตาม**ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัชรกิติยาภา เพื่อการศึกษากฎหมาย** เรื่อง การรับสมัครเพื่อสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๘ และดาวน์โหลดใบสมัครฯ ได้ที่ www.thethaibar.or.th กองทุนพัชรกิติยาภาฯ หรือสแกน คิวอาร์โค้ดประกาศรับสมัครฯ และใบสมัคร

(๑) กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา, กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ (ก.อ.)

ข่าวเหตุมติบัณฑิตยสภา

นายกเนติบัณฑิตยสภาเป็นประธานในการประชุม คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ครั้งที่ ๑๐๖๕

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ น. นางชนากานต์ ธีรเวชพลกุล นายกเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ครั้งที่ ๑๐๖๕ เพื่อพิจารณาการสมัครสมาชิก แห่งเนติบัณฑิตยสภา ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ และอนุมัติโครงการ ตามที่เสนอ ณ ห้องประชุมมหาวชิราวุธ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา

บรรณาธิการแถลง

เนื่องจากอดีตประธานาธิบดี **John F. Kennedy** แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้นำโลกคนแรก ที่กล่าวต่อสภาคองเกรส เมื่อวันที่ **๑๕ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒** ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภค และต่อมา ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยการสนับสนุนขององค์การสหประชาชาติ ก็ได้เล็งเห็นความสำคัญถึงการเคารพ และปกป้องสิทธิของผู้บริโภค จึงได้มีการกำหนดให้วันที่ **๑๕ มีนาคม** ของทุกปี เป็น **"วันสิทธิผู้บริโภคสากล"** หรือ **"World Consumer Rights Day"**

.....

จุฬาสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ขอเริ่มด้วย พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ บทความเนื่องจากปก **๑๕ มีนาคม วันสิทธิผู้บริโภคสากล** โดย **มณฑล อรรถบलयุคล** และ **สุนิตา เปาอินทร์** บทความ **ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ** เสนอเรื่อง **การพิจารณาสัญญาอนุญาตให้เอกชนใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของหน่วยงานทางปกครอง** โดย **มนตรี ยะรังษี** กล่าวถึง ข้อหาหรือกรณีหน่วยงานทางการศึกษาแห่งหนึ่ง (ผู้ให้สัญญา) ได้ทำสัญญาอนุญาตให้เอกชน รายหนึ่ง (ผู้รับสัญญา) ใช้พื้นที่ร้านค้าสวัสดิการของหน่วยงานฯ มีกำหนดเวลา ๒๐ ปี และ ได้รับมอบกรรมสิทธิ์รถยนต์และทรัพย์สินเป็นค่าตอบแทนตามสัญญาแล้ว แต่มีได้จดทะเบียนการเช่า ตามสัญญา ณ สำนักงานที่ดิน ต่อมาพบว่ามิได้รับผลกระทบจากการทำสัญญาดังกล่าว จึงขอหาหรือว่า ในกรณีเช่นนี้ผู้ให้สัญญาจะสามารถปรับแก้ระยะเวลาตามสัญญา รวมทั้งแก้ไขข้อสัญญาอื่นใดได้หรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ โดยที่จะไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีในภายหลัง, **เจาะฎีกาเด่น** เสนอเรื่อง **การอนุญาตให้คู่ความ ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงของคดีอาญาในกรณีคู่ความไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกา ในปัญหาข้อเท็จจริง** โดย **รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ มนต์ชัย ชนิทรลีลา และณทัต นพรัตน์** กล่าวถึง **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๖๗ (ประชุมใหญ่)** บทความ **ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย** โดย **ทีปกร ไกมลพันธ์พร และ ดร.พัชรมน อนันต์ศฤงคาร** เสนอเรื่อง **Advanced Litigation Training Institute Delivers 2024 Programme to Strengthen Prosecution and Litigation Skills in Money Laundering and Technology Crime Cases** , บทความ **วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย: วิธีการตอบและตัวอย่างข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๗ ภาคหนึ่ง วิชากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา** โดย **รวินทร์ ชัยภักดิ์วรภัคดี** บทความ **ผลและแนวทางการปฏิบัติของเจ้าพนักงานจราจร และพนักงานสอบสวน ตามคำพิพากษาศาลปกครองกลางคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๔๕/๒๕๖๓ (ภาค ๑)** โดย **ดร.สันติ ผิวทองคำ** ปิดท้ายด้วย **มุขข่าว** โดย **พีระพัฒน์ อังพงษ์พันธ์**

พบกันใหม่เดือนเมษายน

นาคสินี ยุติธรรมดำรง